Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 159. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 22, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 22-го СЕРПНЯ 1995 р. Ч. 159. РІК CII.

ПРОГОЛОШЕНО ПРОГРАМУ СОРОКОВИН

Київ (УНІАР). — Як відзначатиметься 40-ий день від смерти патріярха УПЦ КП Володимира? Чи відбудеться його перепоховання? Хто стане його наступником на патріяршому престолі? На ці та інші запитання відповів під час пресконференції 17-го серпня місцеблюститель патріяршого престолу Митрополит Філарет.

У день сороковин, 23-го серпня, церква буде молитись за спокій душі Патріярха Володимира. Після Літургії у Володимирському соборі похід рушить на Софійський майдан до могили Патріярха, де відбудеться Панахида. Представники демократичних партій та громадських організацій проведуть віче. Церква у вічі як політичній акції участи не братиме.

Принципове значення для УПЦ КП сьогодні має вирішення питання про місце поховання Патріярха. Диним видається дозвіл на перепоховання у Видубицькому манастирі, що категорично заборонялося 18-го липня. Якщо до дня сороковин не буде дозволу на перепоховання на території Софії, то, наголошувалося на пресконференції, могила так і залишиться за огорожею і служитиме докором винуватцям трагедії 18-го липня. Ця відмова стане лише підтвердженням того, що Уряд й далі має УПЦ КП за тимчасову, таку, що завтра зникне.

Продовжується боротьба за патріярший престол: 10-го серпня у Рогатині відбулося зібрання духовенства Івано-Франківщини, яке мало на меті вчинити тиск на Митрополита Філарета, щоб той відмовився претендувати на престол. Таке рішення, сказав Митрополит, може ухвалити лише Помісний Собор Священного Синоду. Дата його проведення покищо не визначена. Філарет також сказав, що погодиться відійти від справ лише тоді, коли об'єднання Української Православної Церкви стане дійсністю.

Сьогодні УПЦ КП готова до діялогу про об'єднання, але представники Московського Патріярхату пропонують свій шлях: покаятись, приєднатись, повернутись у лоно МП, зазначалося на пресконференції.

ПАДІННЯ КАРБОВАНЦЯ ЗУПИНЕНО

Київ. — Тут у вівторок, 15-го серпня, віцепрем'єр-міністер України з питань промислової політики Анатолій Кінах на зустрічі з журналістами сказав, що Уряд „не допустить падіння курсу карбованця нижче 180,000 карбованців за один долар". Того ж дня по полудні обмінні пункти замість 200,000 почали платити за долар 180,000 карбованців, але відразу ж з'явилися написи, що в них нема купонів.

На думку А. Кінаха, падіння курсу українського карбованця зумовлено тим, що він певний час штучно утримувався на певному рівні і це сприяло створенню інфляційного потенціялу. Крім того, вважає віцепрем'єр, на цей процес впливає й очікування грошової реформи.

В меморандумі, підписаному Україною спільно з Міжнародним валютним фондом, зазначено, що рівень падіння курсу карбованця не повинен бути нижчим, ніж 180,000 карбованців.

Представник МВФ в Україні Алекс Сундаков сказав, що МВФ вірить, що в Україні до грудня буде досягнуто щомісячного одновідсоткового рівня інфляції. Такий рівень не буде перешкодою для отримання третьої позички в сумі 350 млн. дол.

Голова правління НБУ Віктор Ющенко додав, що місячна інфляція, обумовлена меморандумом, допускається 1.9 відсотка.

В САРАЄВО ЗГИНУЛИ АМЕРИКАНСЬКІ ДИПЛОМАТИ

Сараєво. — Троє членів американської делегації, які приїхали у Боснію для участи у мирних переговорах щодо балканської кризи, загинули від вибуху міни.

Американська Адміністрація назвала цю трагедію випадковою. Справа в тому, що після зливи дорога була слизькою і броневик, в якому їхали дипломати, зсунувся на скруті в замінований рів.

Загинули спеціяльний післанець президента Билла Клінтона Роберт Фрейзюр, дорадник заступника департаменту оборони Джозеф Крузел і дорадник Крайової ради безпеки Нелсон Дрю. Дорадник заступника державного секретаря Ричард Голбрук, керівник американської делегації, їхав в іншому броневику і тому залишився живий.

Коли журналісти запитали президента Б. Клінтона, чи не вплине неґативно смерть американських дипломатів на хід і вислідн мирних переговорів з приводу конфлікту на території колишньої Югославії, він відповів: „Сподіваюся, що це приведе тільки до посилення нашої дипломатичної активности. Поляглі дипломати віддали свої здібності, свої знання справі миру на Балканах, їх дуже непокоїло боснійське кровопролиття, і я певний, що нашим обов'язком є іти вперед у цій ділянці, і ми це зробимо".

Президент Б. Клінтон висловив співчуття родинам убитих дипломатів.

У Парижі стався новий вибух

Париж — В четвер, 17-го серпня, в одному з найславніших районів французької столиці, поблизу Тріюмфальної арки, вибухла підкладена терористами бомба, у висліді поранено 16 осіб, деяких тяжко.

Як відомо, у липні бомба вибухла у паризькій підземці, вбивши сім осіб. Отже, є підстави думати, що у Франції наростає хвиля терроризму.

Французькі газети повідомили про арешт двох підозрілих, а поліція вважає як цю акцію, так і попередню, справою альжирських мусулман-фундаменталістів. В обох випадках бомба мала примітивну конструкцію: у металевій каністрі був вставлений циліндер з рідким газом бутаном, а також цвяхи.

Щодо сили вибуху, то від нього повилітали вікна в будинках і крамницях.

Знайдено пам'ятник княгині Ользі

Київ (Р. Р.). — У середу, 16-го серпня, під час розкопок на Михайлівській площі археологи знайшли залишки гарного пам'ятника княгині Ользі, створеного відомим скульптором Іваном Кавалерідзе і в 20-их роках зруйнованого большевиками.

Обломки пам'ятника виявили на півтораметровій глибині перед входом до Дитячого музичного театру. Зберігся і постумент. Цілком можливо, що мистці зможуть відтворити пам'ятник із кусків, знайдених під час розкопок.

СУДЯТЬ УНА-УНСО

Київ (Р. Р.). — У четвер, 17-го серпня, у Старокиївському районному суді Києва розпочався судовий розгляд справи проти Української Національної Асамблеї та Української Національної Самооборони.

Скаргу на УНА-УНСО подала 20-го липня до суду Генеральна прокуратура, яка посилається на 32-гу статтю закону України про об'єднання громадян. Прокуратура вимагає ліквідації політичної партії УНА, а також УНСО, — як незаконно створеного воєнізованого формування в структурі цієї партії. Прокуратура вважає, що всупереч своїм статутним положенням і діючому законові, УНА пропагує насильницькі форми боротьби за владу і для цього сформувала воєнізоване угрупування УНСО. Крім того, Генеральна прокуратура вважає, що УНА ігнорує чинні закони і міжнародну конвенцію про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців, що кваліфікується як злочин. Особливо тому, що члени УНА-УНСО брали участь у збройних конфліктах Придністров'я, Абхазії, Азербайджану і Чечні.

УНА у своїй заяві з 15-го серпня оцінила заяву Генеральної прокуратури не як юридичну, а політичну, тобто, що Генеральна прокуратура є політичним опонентом УНА. На думку лідерів УНА, в Україні встановлюється диктатура і правляча верхівка вбачає в УНА-УНСО силу, яка здатна протидіяти комуністичним диктаторам, які й досі займають керівні пости. У заяві УНА зазначено, що політичними партіями в Україні є не Рух, УРП чи інші, а Генеральна прокуратура, Служба Безпеки України та військові формування особливого призначення, наприклад „Беркут".

Захисники УНА-УНСО вважають, що рішення про примусовий розпуск їхньої організації може прийняти тільки Конституційний суд, але його покищо нема в Україні. УНА має намір у свою чергу оскаржити Генеральну прокуратуру за наклеп, що передбачається у статті 125 Карного кодексу України. Керівники УНА вважають, що це буде другий за вагомістю процес після процесу 60 років тому зфабрикованого комуністами у справі Спілки Визволення України.

Йде боротьба за телепередачі

Київ (УНІАР). — Тут 18-го серпня на пресконференції голови Національної ради з питань телебачення та радіомовлення при Президенті України Віктора Петренка обговорювалися проблеми телебачення та радіомовлення в Україні.

Останнім часом діяльність Національної ради пов'язана з конфліктними ситуаціями. Є звинувачення, що, ухвалюючи рішення про надання ліцензій на право мовлення, вона необ'єктивно оцінює можливості тих чи інших телерадіокомпаній. На сьогодні розглянуто понад 100 замовлень на надання ліцензій, позитивне рішення ухвалене щодо 60 телекомпаній, ліцензії отримали 12.

Досі не з'ясовано ситуацію, що склалася навколо 30-го каналу, на якому покищо передаються програми телекомпанії „ТЕТ". З 21-го серпня на цьому ж каналі почне свою трансляцію телерадіокомпанія „Київ".

Час поділено навпіл: 8 годин „ТЕТ", 8 годин — ТРК „Київ". Але між двома телекомпаніями точиться боротьба за етер — жодну із сторін не влаштовує такий поділ етерного часу. Остаточно вирішити справу з 30-им каналом Національна рада обіцяє через три місяці. За цей час ТРК „Київ" повинна довести свої можливості.

В аналогічній ситуації опинився й одеський 7-ий канал. Як у Києві, так і в Одесі конфлікти почалися після виникнення телекомпаній, які претендують на статус міських. Відомо, що суперечка точиться й навколо переміни українських телеканалів, та зменшення етерного часу російської телекомпанії ОРТ. В. Петренко вважає маломовірним повернення „Останкіно" на телекрани України в колишньому обсязі.

За його словами, розглядаються три варіянти виходу з цієї ситуації.

ОРТ „Останкіно" може повернути собі старий телеканал, але під умовою, що 50 відсотків часу буде українського виробництва, а українські телеканали транслюватимуться на ті реґіони РФ, де проживає велика кількість українців.

За другим варіянтом можливе створення нового телеканалу, який буде фінансувати показ телепрограм „Останкіно", але під тією ж умовою.

Третій варіянт передбачає вирішення проблеми з „Останкіно" за розсудом реґіонів.

Тим часом Українська Національна Телекомпанія не отримала ліцензію на право передачі каналом, на якому працювало „Останкіно", але й переговори з ним покищо не дали певних результатів.

В Україні

У Криму Л. Кучма відпочиває і працює

КРИМ. — Прем'єр-міністер України Євген Марчук та міністер оборони України Валерій Шмаров прибули до Криму для зустрічі там з Президентом Леонідом Кучмою, який також прибув туди після відвідин Хмельниччини. Вони мають намір побувати в Севастополі й зустрітися з українськими моряками. У чорноморську шельфі відбудуться переговори з нафтодобувниками.

Священнослужителі звернулися до Президента

КИЇВ. — На ім'я Президента України Леоніда Кучми надійшов лист із Рогатина Івано-Франківської области, підписаний майже 50 священнослужителями — учасниками Собору благочинних епархій, що відбувся 10-го серпня в Рогатині. У листі священнослужителі закликають Президента дати дозвіл на перепоховання праху Патріярха УПЦ КП Володимира на території Софійського собору і сприяти розслідуванню причин, які привели до зіткнення під час похорону 18-го липня. Автори звернення рекомендують Президентові визначити місце і ролю УПЦ КП в процесі духовного відродження України. Звернення підписали священнослужителі Тернопільської, Івано-Франківської, Рівенської та Львівської Єпархій УАПЦ та УПЦ КП.

Вимагають повернення вкладів

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Тут на захист громадян, які зазнали втрат від нечесної діяльности трастових, забезпечених компаній та комерційних банків, виступили Народна Партія України і правозахисна організація „Антимафія". Лідер Народної Партії України Леопольд Табурянський і представники міської та обласної організації „Антимафія" Анатолій Фесик і Станіслав Милославський на зустрічі з представниками преси сказали, що боротимуться за зміну влади в Україні, починаючи від керівних органів сільської міліції і аж до Президента. На їх думку, це потрібно для того, щоб „державою правили здорові сили" та щоб врятуватися „від совєтсько-большевицького рекетерства". Л. Табурянський сказав, що очолювана ним партія бореться не за високе становище, а за виживання народу. Один із етапів цієї боротьби — повернення вкладів акціонерам.

В. Пинзеник хоче знати свої обов'язки

КИЇВ. — Віцепрем'єр-міністер з питань економічної реформи Віктор Пинзеник сказав, що проблема розмежування уповноважень між двома віцепрем'єрами-економістами — ним та Романом Шпеком — для нього залишається відкритою. За його словами, Президентові України ще належить визначити коло обов'язків кожного із них.

Призначено нового голову правління Укрексімбанку

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Євген Марчук представив колективові Державного Експортно-Імпортного Банку нового голову правління — Олександра Сорокіна. Досі він був начальником управління Національного Банку України на Київ і область. За словами Є. Марчука, Укрексімбанк повинен „тісніше співпрацювати з урядовими структурами для нормалізації чіткої системи розрахунків з країнами-партнерами" в зовнішньо-економічній діяльності.

Зростає попит на львівські автобуси

ЛЬВІВ. — Львівський автобусний завод відправив до Луганського п'ять перших нових автобусів типу ЛАЗ-52523 з двигунами французької фірми „Рено". До кінця вересня луганчани отримають ще 30 змодернізованих автобусів. Як сказав директор ЛАЗ з економічних питань Василь Трач, завод має угоду на доставу автобусів у Росію, куди їде 35 відсотків усієї виробленої заводом продукції. Останній контракт укладено з містом Омськ на доставу 134 автобусів моделі ЛАЗ-52523.

І російські фармери вміють захоплювати заклaдників

ТЕРНОПІЛЬ. — Комерційний аґент фірм „Союз", „ТМ" і „Кентавр" з Молдови, який прибув у відрядження в службових справах, майже тиждень був у полоні. Його захопили два російські фармери, які винаймали помешкання у Тернополі: 49-річний батько і 26-річний син. Полоненого тримали в тому ж помешканні, вимагаючи від його брата 4,000 дол. Погрожували вбити захопленого, якщо грошей не дістануть. Підрозділ боротьби зі злочинністю успішно звільнив заклaдника й затримав злочинців.

УКРАЇНСЬКИЙ ПОЛКОВНИК ВРЯТУВАВ СЕРБІВ

Київ (Р. Р.). — Тут 15-17-го серпня усі газети захоплено розповідають про подвиг українського полковника Сергія Мокринця, який дипломатичними методами врятував у Югославії життя тисячам сербів, що панічно втікали від війни.

Після зіткнення між сербами й хорватами у секторі „Північ" величезні колони втікачів заповнили дороги. Виникла серйозна загроза фізичного знищення мирних жителів. С. Мокринець негайно організував переговори між обома ворожими сторонами, що не так легко вдалося. Але переговори все ж відбулися і представник Сербської Країни Тосо Паїч та хорватський генерал Стіпечіч при посередництві Мокринця підписали угоду про перемир'я. Для руху втікачів створили безпечний „коридор". А перед цим навколо жінок і дітей ситуація була дуже загрозлива. Буквально за кілька хвилин їх розпочали б чавити танками.

У цьому протистоянні найкраще виявили себе вояки Українського батальйону-2, підпорядковані полковникові С. Мокринцеві. Вони не залишили жодного посту, а на одному із зруйнованих будинків з'явився напис: „Помремо, але не здамося!". Українські вояки допомагають втікачам, роздають їм продукти, ліки, паливо тощо.

Командування військ ООН на території Югославії висловило подяку полк. Мокринцеві. Високий професіоналізм українських „блакитних шоломів" відзначали й раніше. Зокрема це зробив недавно командуючий сектором Сараєво Генерал Гобельярд.

Арештовано міліціянтів

Тернопіль (Р. Р.). — У четвер, 17-го серпня, „Всеукраїнські Відомості" надрукували інформацію про арешт сімох міліціянтів з Тернополя, яких підозрівають у вчиненні біля 10 злочинів у вільний від служби час. Їм інкримінується пограбування, розбій і зґвалтування.

За словами міністра внутрішніх справ Юрія Кравченка, від злочинців загинуло тільки цього року 30 міліціянтів і поранено 184. Однак і серед міліціянтів не всі чесні. Злочинність у міліції зросла і в попередні роки, але тоді її засекречували і преса про них ніколи не писала, сказав міністер.

Недавно, розповів Ю. Кравченко, в Миколаєві два міліціянти вивезли після чергової п'янки двох чоловіків у поле і вбили їх. Там їхні тіла знайшов уранці сторож. У Первомайському на Луганщині заарештований старший слідчий, який намагався взяти хабаря у підсудного в сумі 12,000 дол. та ще й автомобіль „Жигулі". Лише за сім місяців цього року за злочини арештовано 47 міліціянтів, серед яких 28 хабарників. Крім того, затримано 67 осіб, які мали підроблені документи працівників міліції, а 46 навіть незаконно носили міліційні строї. За станом на 1-го серпня з органів внутрішніх справ звільнено 4,528 осіб за вчинки, несумісні з правилами міліційної дисципліни. Засуджено 202 працівники міліції і ще 313 перебувають під слідством.

Звичайно, розповідає далі міністер, міліціянти заробляють дуже мало, у них немає житла. З цієї причини з органів внутрішніх справ лише за 10 місяців цього року звільнено добровільно 10,700 осіб. Але вони не стали злочинцями, просто пішли на більш прибуткову працю.

Голова Постійної комісії Верховної Ради з питань боротьби зі злочинністю Григорій Омельченко сказав, що правоохоронні органи і далі будуть звільняти свої ряди від кримінальних злочинців та хабарників. Але цього можна буде досягти лише тоді, коли кожний такий випадок буде широко висвітлений в пресі.

У СВІТІ

КИТАЙ ЗДІЙСНИВ черговий, другий з черги від початку цього року підземний ядерний вибух. Його потужність відповідала землетрусові силою 5.6 ступеня за скалею Ріхтера. Сусідні держави неґативно зареаґували на цю подію. Прем'єр-міністер Нової Зеляндії Джеймс Болджер засудив вибух, підкресливши, що китайці зробили це, не зважавши на протести багатьох країн світу у зв'язку з рішенням Франції відновити ядерні випробування в південному районі Тихого океану.

З ЙОҐАННЕЗБУРҐУ, Південно-Африканська Республіка, надійшло повідомлення, що там розводиться найвідоміше в країні подружжя — президент Нелсон Мандела і його дружина Вінні. Як відомо, до обрання президентом Н. Мандела 27 років просидів у тюрмі, а коли вийшов на волю, то невдовзі актуалізувалася різниця не тільки в характерах, але й навіть у світоглядах обох Манделів. Після того, як охоронці Вінні викрали чотирьох підлітків і вбили одного з них. Н. Мандела став жити окремо, а вже будучи президентом країни, відібрав від Вінні пост заступника міністра в питаннях культури, науки і техніки.

ВИСТУПАЮЧИ у радіопрограмі, президент Колюмбії Ернесто Сампер повідомив про запровадження в країні надзвичайного стану. Він підкреслив, що не існує іншого способу спинити хвилю насильства, перед якою колюмбійське суспільство дотепер було безпорадне. Тільки за шість місяців цього року в республіці загинуло 19,450 осіб, понад 700 осіб викрадено членами різних банд. На думку президента, запровадження узгідненого з конституцією надзвичайного стану на 90 днів дозволить активізувати боротьбу зі злочинністю, зарештувати керівників наркомафій та лівих екстремістів.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ НЕДАВНО створений комітет, який з'ясовував можливості ген. Коліна Павелла змагатися за номінацію Республіканської партії на кандидата президентських виборів 1996 року, повідомив, що минулого тижня офіційно зареєструвався у Федеральній виборчій комісії. Все це зроблено без апробати К. Повелла, який також ще ніґде не виявив будь-якої своєї партійної приналежности. Одначе офіційне зареєстрування згаданого комітету дає йому у майбутньому можливість відразу стати комітетом виборчої кампанії, якщо їхній обранець оголосить себе кандидатом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Провини і каяття

Зі швидкістю метеора пронеслася минулого тижня вістка по цілому світі про те, що на вшануванні сотень тисяч жертв цивільного населення, яке загинуло 50 років тому від атомного бомбардування Гірошіми і Нагасакі, прем'єр-міністер Тіміїті Мураяма, вибачився перед всіма, кому Японія заподіяла кривду під час Другої світової війни. Менш чіткі слова вибачення у своїй промові з цієї ж нагоди висловив також японський імператор Акігіто. Мабуть, тому, що на вибачення та визнання своєї провини Японією світ чекав аж півстоліття, це стало такою важливою подією. Німеччина, тодішній союзник Японії, вже давно вибачилася перед світом за провини Третього Райху. Навіть Боріс Єльцин вибачився свого часу перед чехами за придушення „Празької весни" 1968 року, а перед поляками — за Катинь. Виглядає, що на це каяття Японії світ чекав давно, бо вірив, що цим закінчиться один сценарій людських страждань і може з його жахливих наслідків людство чогось навчиться.

А воно виходить зовсім інакше, бо сценарії, про які мова, — не театральні. Це справжні переживання і терпіння живих людей та цілих народів з їхніми далекосяжними наслідками. Наслідками, котрі за різними підрахунками проявляються всякими способами в наступних поколіннях — забуттям, вірою в краще майбутнє, відплатою, а навіть помстою. Як дивно, що минувшина не має бажаного впливу на сьогодення, бо коли б мала, то напевно не мусіли б ми бути свідками Кореї, В'єтнаму, Камбоджі, Палестини, Сомалії, Руанди, Чечні та Югославії. Скільки терпінь, мук і крови в ім'я чого? Світова громадськість у кожному випадку осудила поведінку агресора, але тільки й всього, бо не в кожному випадку вдалося щось зробити. І тут, як ніде інде, з глибинних криниць провин людства випливають на поверхню непростимі злочини могутніх цього світу, тільки вони мають інше назовництво. Їх зараховують до бажаної допомоги чи запобігання можливих майбутніх непорозумінь, за котрі пізніше звичайно відповідає та мусить каятися переможена сторона, а майже ніколи переможець. Тому по сьогоднішній день немає каяття ЗСА за інтернування своїх громадян японського походження, чи скинення атомної бомби на цивільне японське населення. Як немає вибачення і від альянтів за насильну репатріяцію та від СССР за Великий голод в Україні і винещення мільйонів інших в ім'я утвердження імперії насильства і зла. А світ мовчить і виглядає цілком задоволеним з такої практичної справедливости. Та котрий вже раз підтверджує істину звірячого нахилу в нібито цивілізованої людини — дика нестримана сила дальше є мірилом правди і справедливости.

Тепер, у відгомоні слів каяття японських державних мужів, чи не варто б дати можливість знову ж таки могутнім цього світу просити вибачення за муки і страждання сотень тисяч цивільного населення колишньої Югославії та Чечні. Бо ніхто інший, а тільки вони є за них відповідальними своєю байдужістю та нерішучістю на біль і сльози ні в чому невинних старих, жінок і дітей. Нехай подумають про наслідки такої їхньої поведінки, бо відповідатимуть за ці їхні вчинки їхні діти і внуки, вмираючи у муках терористичних збомблень, вибухів літаків чи самовбивчих, вибухівкою наладованих, автобусів.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Олександер Серафин

ТРАНСАТЛАНТИЧНИЙ ВІЛЬНИЙ РИНОК

Думка про вільну торгівлю між Америкою і Европою не є нова. Її розглядали в минулому і відклали. Тепер цю ідею часто підносять під час дискусії про торгівлю. Сповнення цього задуму з економічної сторони є самозрозумілим, але політично майже неможливим.

Укладення цього договору взяло б багато часу і він, можливо, навіть не включав би субсидій сільськогосподарських продуктів, але в нього входило б усунення тарифів і квоти на всі послуги, нові телекомунікаційні продукти і недержавні закупи.

Прихильниками цієї ідеї, між іншим, є прем'єр Канади, президент Европейської комісії, міністер закордонних справ Франції і президент великої американської робітничої профспілки. Навіть Президент Клінтон розмовляв уже цього року про цю справу з прем'єром Великобританії.

Колись Америку і Европу міцно в'язав спільний ворог — комунізм. З його відсутністю американсько-европейське партнерство слабне і є більше й більше дратоване малими торговельними сварками через дрібниці. Европейці побоюються, що можуть бути ізольовані через різні торговельні договори, які є в процесі обговорення.

Европа була, є і буде головним ринком для американських виробів. ЗСА протягом останніх 14 років мали сім років недобору і стільки ж років надвишки в торгівлі з Европою. Через Атлантику перевозять приблизно на 225 блн. дол. товарів річно, що становить 20 відсотків імпорту-експорту Европейського Союзу і ЗСА. Кожна з европейських держав згідна з тим, що вона скористається з вільної торгівлі зі ЗСА.

В липні цього року Ліон Бріттан, віцепрезидент виконавчого комітету Европейського Союзу, пустив в хід меморандум, який обговорює зв'язки між Европейським Союзом і ЗСА в наступному столітті. Між іншим, цей документ пропонує трансатлантичний економічний простір. Партнери Европейського Союзу мають розбіжні думки стосовно окремих тем, порушених у цьому документі, але відносно торгівлі є згода. Европейський Союз ревалізує зі ЗСА за позицію найбільшої світової економіки і провідного міжнародного торгівця.

Закликаючи до тісніших економічних та політичних зв'язків між ЗСА і Европою, державний секретар ЗСА Воррен Кристофер 2-го червня ц.р. хвалив ідею встановлення вільної трансатлантичної торговельної зони, щоб запобігти їхній повільній розлуці. На пропозицію европейців, щоби встановити спільну торговельну зону, він сказав, що ЗСА серйозно вивчатимуть цю пропозицію, яка має велику можливість підтримати добробут по обох сторонах Атлантики.

Метою промови Кристофера було заспокоїти европейців, які побоюються, що Америка помало відступає від Европи. Вони посилюють свої арґументи тим, що американська політика зосереджує свою увагу на ринку Азії та Південої Америки, що Конґрес ЗСА стає більш ізоляційним і що Пентаґон зменшує свої війська в Европі.

За словами Кристофора, „Наші держави, працюють разом, мають унікальну спроможність давати ґльобальний провід. Ми мусимо ставити опір тривожним гудкам ізоляції і відкликання, які можна чути у багатьох столицях Европи". Він сказав, що його наміром є розвалити торговельний бар'єр з Европою, не применшуючи від вашінґтонського пляну встановити транспацифічну вільну торговельну зону до 2020 року і довести до заключення дискусії над встановленням вільної торговельної зони на американському континенті до 2005 року. Кристофер вважає, що трансатлантичний торговельний договір не може підривати ґльобальну лібералізацію контролі торгівлі і не може бути на некористь економіці менш розвинених країн.

Девальвація мехіканського пеза в грудні минулого року спричинила хаос на фінансовому ринку в Латинській Амриці. Критики північно-американського договору стосовно вільної торгівлі (НАФТА) закликають американський Уряд занехати пляни поширення цього договору на Південну Америку аж доки реґіональні закони стосовно праці і довкілля не стануть його частиною. Республіканці не є згідні з таким підходом до справи. Однак полеміка спричинила сумніви щодо поширення вільної торгівлі на Західню півкулю.

Володимир Жила

З ВІЗИТОЮ У Д-РА ЮРІЯ ЩЕРБАКА

I

Відколи відкрилася українська амбасада у Вашінґтоні, моєю найбільшою мрією було побувати в ній: зробити візиту амбасадорові та згадати ті гіркі часи, коли я як керівних (міністер) закордонних справ Уряду УНРеспубліки в екзилі відвідував чижинецькі амбасади, щоб розказати їм слово правди про мій уярмлений нарід і просити, щоб вони визнали Україну, коли вона скине з себе ярмо та стане незалежною державою. Мої відвідини амбасад я прирівнював тоді до „Ходіння Богородиці по муках", не зважаючи на те, що всюди приймали мене ласкаво й співчутливо, але, переступаючи поріг амбасади, в моїй уяві мимоволі з'являлася панорама пекла, що виразно вказувала на характер справжнього народного життя в моїй країні.

Тим разом 26 травня ц. р., вступаючи з моєю дружиною на територію українського посольства, я відчув піднесення та окрилення, що ми таки дочекалися самостійности і гідного представництва за кордоном. І тут мені назустріч простяглася рука амбасадора д-ра Юрія Щербака, а на його обличчі тепла й радісна усмішка. Я привітав його в гарно влаштованому історичному будинку посольства та відзначив його наскрізь корисну працю, яку він уже близько року виконує у Вашінґтоні. На це він скромно відповів:

„Робимо все, що потрібно, щоб наша присутність у цій столиці була помітна й корисна для України". Посол у кількох реченнях згадав про себе. У відповідь я згадав про свою професорську працю в Америці та шість років служби в Уряді УНРеспубліки в екзилі.

З того моменту ми вже діяли, як знайомі й перейшли до першого питання, яке мене турбувало роки, а саме, питання інформації про Україну. З цього приводу, перебуваючи в Україні в 1992 році, я передав голові Верховної Ради Іванові Плющеві окремий меморандум. Цю працю, на мою думку, треба було б в основному робити в чужинецьких університетах серед молодого покоління в розвинутих країнах як Америка, Англія, Канада, Австралія, Німеччина, Франція тощо. Університети, до речі, дуже радо приймають таких доповідачів, з тим, що їхні доповіді матимуть академічний характер. Німці, наприклад, широко використовували цю можливість після минулої війни. Тут треба взяти до уваги факт, що згадані студенти — це майбутні провідники свого народу, це люди, з якими наша держава буде спілкуватися і творити нові здорові структури для співпраці. Ми обмінялися широко думками, взявши до уваги позитиви та можливі неґативи та прийшли до висновку, що це не тільки добрий спосіб поширювати інформацію про Україну, будувати добрі стосунки з іншими народами, але також поширювати вивчення української мови в світі. Посол ствердив, що він дещо робить у цій ланці, але поки не багато. Тут найкраще було б організувати кваліфіковані гуртки доповідачів із рядів українських професорів, що працюють за кордоном, або чужинецьких професорів, зацікавлених Україною і готових виконувати це місійне завдання. Тепер розгорнути цю ланку трудно, з уваги на брак фондів, що гальмують найбільш конструктивні ідеї, які могли б принести Україні чимало корисного.

Д-р В. Жила (зліва) з дружиною в амбасаді України з д-ром Ю. Щербаком.

Згодом ми обговорили питання преси в Україні та діяспорі й прийшли до висновку, що українська преса чомусь не розгортає своїх крил і не прямує до вершин.

(Закінчення буде)

Мирослав Семчишин

УКРАЇНСЬКЕ ВІКНО У СВІТ

(На порозі 25-ліття УІММ)

I

На канві національно-культурного життя української спільноти в Чикаґо окремо вирисовується як фасадою будинку, так і змістом та формами своєї діяльности Український Інститут Модерного Мистецтва (УІММ). Своєю появою на доволі різновидній сцені українського життя, що довгі роки культивувало традиційні культурні самовияви своєї ідентичности, поява Інституту була оригінальним і своєрідним виявом сучасних потреб нашої культури. Ще у 1971 році з успіхом пройшла перша виставка десяти молодих мистців, але ніхто тоді не очікував, що це перший крок до великого діла, до ходу вперед, що матиме справді гарне майбутнє. Свою працю Інститут уже продовжує 24 роки.

Хто ж були ті, що майже чверть століття тому вирішили піти справді піонерським шляхом і взятися за нове, нетрадиційне діло — плекати і розвивати українське мистецтво за новими принципами сучасного модернізму і простелити йому шлях в консервативній ментальності нашої громади. Очевидним стимулом до цього була поява молодих мистців, що, йдучи з духом часу, сповнених нових мистецьких ідей, шукали контакту зі своїм і не своїм середовищем. І ця сама ідея породила реальний плян створити такий мистецький осередок культурного життя, який своїми новаторськими тенденціями зумів би згуртувати українських молодих мистців, що стали б аванґардом нового типу мистецького себевиявлення, і наблизити їх до нашої громадськости, а не згубити їх в американському морю.

Архітектором цього задуму, що перетворив його у реальний чин, був великий любитель мистецтва д-р Ахіль Хрептовський, який разом з дружиною Вірою став щедрим фундатором, а також першим президентом новоствореного УІММ. Його партнерами у цьому новаторському ділі були скульптори Михайло Урбан і Константин Мілонадіс і перший куратор Інституту Василь Качуровський. В наступні роки президентами були д-р Василь Трухлий, Андрій Демус; впродовж довгих років був ним поет Олег Коверко, а в останніх п'ятьох роках очолили управу Люба Толочко-Маркевич і Марта Фаріон. Цьогорічну управу і дирекцію очолюють Олег Коверко і Любомир Крушельницький.

Вся ділова і посвятна діяльність УІММ ведеться невеликою групою відданих одиниць, які, крім своєї професійної щоденної праці, знаходять час провадити цю установу на високому рівні. Крім цього, треба підкреслити, що за всі минулі роки Інститут не мав і не має ні одного платного працівника. Добровільна праця всіх осіб, які жертвують своїм часом і зусиллям для успіхів і престижу української культури на форумі Інституту, становить найбільш дорогоцінний вклад у цю установу.

У своїй фізичній (будівельній) розбудові Інститут має за собою два основні етапи: перший почався 1976 року, коли за щедрі пожертви свідомих громадян вдалося придбати власний будинок при 2320 Чикаґо Евеню, у якому були дві просторі залі, разом з приймальною і конференційною залями, а 12 років пізніше вдалося докупити суміжний до нього другий будинок, призначений для постійної музейної колекції. На порозі свого чвертьстоліття Інститут опинився перед крайньою потребою відновити свої приміщення. На сьогоднішній день архітектори Юрій Ожґа, Юрій Кавка і Юрій Самбірський завершили майже повну віднову.

(Продовження буде)

Відкритий лист до Президента України Л. Кучми

Пане Президенте!

У свому коментарі до трагічних подій 18 липня ц.р. біля св. Софії Ви наголошуєте на свободі релігії та на відокремленні Церкви від держави, що нібито мають місце в Україні. Коли це справді так, то чому питання поховання ієрарха Церкви виноситься на розгляд Президії Кабінету Міністрів?

Чи не має Кабінет Міністрів поважніших державних справ, ніж поховання громадян? Чи не думаєте Ви, що якби Кабінет Міністрів не втручався у справи, які мають розв'язувати інші органи, і робив те, що йому належить робити, то, може, вдалося б уникнути усієї трагедії? Коли прийшло звернення від УКЦ КП до Уряду про поховання Патріярха, чи не було правильніше переслати це звернення до відповідних місцевих інстанцій, котрі розв'язують такі питання? Це б засвідчило невтручання держави у справи Церкви. Коли ж Кабінет Міністрів вирішив, що до його прероґатив входить визначення місць поховання церковних ієрархів, тим самим він і порушив засаду відокремлення Церкви від держави, виявив своє пряме зацікавлення у церковних справах, виступивши по боці однієї з Церков. Таке твердження має ряд підстав.

16-го червня 1995 року, ніби передбачаючи події, Ви видали указ, санкціонуючи безбожницьке рішення колишньої УССР про обернення святої Софії на державний заповідник. Рішення совєтської адміністрації ішли в парі з погромом релігії та узурпацією церковної власности. Це було найбрутальніше втручання держави у справи Церкви. Ваш указ, на ділі, підтверджує большевицьку узурпацію. Той факт, що собор св. Петра в Римі і Вестмінстерське абатство в Лондоні перебувають під наглядом ЮНЕСКО, не перешкоджає вірним молитися в них. Своїм указом Ви втрутилися у справи Церкви, юридично закріпивши в незалежній Україні атеїстичне беззаконня.

Ви заявили: „Я навіть не припускаю думки, що держава може підтримувати одну Церкву на шкоду іншим". Дуже мудрі слова, коли йдеться про Церкву. Щождо колишньої РПЦ, то ви прекрасно знаєте, що ієрархія цієї „Церкви" була відділом КҐБ СССР. Під сучасну пору ієрархія колишньої РПЦ в Україні, переназваної в УПЦ МП, є нічим іншим, як іноземною „п'ятою колоною", яка розпалює національну ворожнечу в Україні. Наведу рядки з листа, якого я одержав з міста Довжанське Луганської области:

„На Зелені свята ходив з моєю меншою донечкою Катрусею пом'янути своїх прашурів, вдягнувся, як годиться, у вишиванку і дитинка також, а як батюшка нас побачив, то привітав Божим словом: 'Бандера прийшов...'. І це у церкві, як кажуть, у Божому храмі..."

Оце так „моляться" пастирі колишньої РПЦ за мир і братство. І коли Ви шукаєте можливости невтралізувати угруповання, які прагнуть силовими методами розв'язувати ті чи ті питання, то я рекомендую Вам звернути увагу і на діяльність „Божих слуг" колишньої РПЦ, на розпалення ними національної ворожнечі та на інші їхні антидержавні прояви. Звичайно, якщо Ви обстоюєте справедливість, а не підтримуєте, всупереч своїм заявам, ієрархів РПЦ і ті сили, що стоять за їхньою спиною.

Ви можете заперечити, що ієрархія УПЦ КП, так само з лона колишньої РПЦ, і далеко від ієрархів РПЦ не відійшла. Я б погодився з Вами, якби не одне „але". Річ у тім, що ієрархи РПЦ не змінили своєї залежности від держави-імперії, що використовувала Церкву для зміцнення своїх позицій у колоніях. Така була функція Церкви в державі-імперії віками, такою вона лишилася і сьогодні. Ієрархи ж УПЦ КП не мають якогось вищого органу над собою поза межами України. Усамостійнення української Церкви іде в парі з усамостійненням держави. І цей факт має величезне значення передусім з точки зору безпеки держави. Той, хто дійсно, а не на словах, дбає про безпеку держави, мав би зробити з цього певні висновки. Той же факт, що РПЦ завдяки силовим методам держави узурпувала собі більшість парафій, ще не свідчить про справедливість цього узурпування.

У демократичній Америці Урядом схвалено так звані дії сприяння меншинам (affirmative action). Згідно з цими „діями" жінки і негри мають певні переваги перед білими й чоловіками при вступі до вищих шкіл та при наборі на працю. І це тоді, коли всі громадяни за конституцією рівні і мають рівні права. Ті, хто запровадив і обстоює „дії", пояснює це так: і жінок, і негрів протягом століть дискриміновано, і щоб піднести їх до рівня чоловіків та білих потрібні певні полегші для них. Важко не визнати такі міркування мудрими і цілком виправданими з погляду держави.

Щоб дійти до такого рівня мислення, треба бути демократом з крови й кости. І треба бути людиною, а також батьком своїх дітей — громадян. Те, що вихована в салдафонській атмосфері СССР еліта сучасної України нездатна на таке мислення, не дивно. Але, може, Ви, як Президент, замислитесь над цим, замість того, щоб обмежувати національне відродження своїх громадян, що роблено століттями і до Вас.

Бо Ви таки обмежуєте українське відродження. Призначаючи на пости на ниві освіти урядовців, які не знають мови автохтонів, Ви підтримуєте дискримінацію української мови у сфері освіти. Члени Вашої Адміністрації дозволяють собі расистські випади у пресі, вдаються до шельмування української мови, заявляючи, що „українська мова віджахнула від вищих шкіл талановиту молодь". Це не силові методи, але це расистська пропаґанда, спрямована на розпалення національної ворожнечі. Така „свобода слова" тручає гарячі голови на силові методи.

Українців обмежують і в інших сферах. Певні органи перешкоджають вільному обмінові інформацією між Україною та світом. Телефони низки демократичних видань заблоковано і до них нема як додзвонитися з вільного світу. Так, мені ніяк не вдається зв'язатися телефоном з редакцією одеської газети „Чорноморські Новини". Те саме з редакцією київської газети „Молодь України". Телефони цих газет (і очевидно, не тільки їх) підключено до якоїсь фіктивної системи, звідки лунають сиґнали, але ніхто ніколи не підносить слухавки. Як це „демократично" робиться мусить знати Ваш прем'єр-міністер.

Отже, моє припущення, що у трагедії похорону Патріярха Ваш Уряд виступив на боці однієї з Церков, а саме на боці псевдо-Церкви, очоленої антидержавною ієрархією, підтверджується усією політикою Уряду: расистськими заявами членів Вашої Адміністрації, антиукраїнською кадровою політикою, прямим порушенням людських прав українців.

Я не думаю, що мій лист може щось змінити у Ваших духовних „пріоритетах", але його написано як свідчення, що фарисейське словоблудство і демагогічна реторика не здатні замаскувати справжнього обличчя сучасної Адміністрації України, обличчя, з яким їй і належить зайти в історію.

Святослав Караванський,
колишній в'язень совєтського ҐУЛаґу

(Закінчення на стор. 3)

Українці на сесії Світової ліги

У днях 26-27-го липня ц.р. в Ню Йорку проходила сесія Світової ліги за свободу і демократію, присвячена 50-річчю ООН. В праці брали участь делегати з майже 120 країн. В тому числі представники України: президент українського відділу СЛСД (Світова ліга за свободу і демократію) Левко Лук'яненко, віцепрезидент Петро Кононенко, генеральний секретар Роман Гром'як та від закордонного українства Слава Стецько, Богдан Федорак, Дарина Процик та інші.

Сесія виявилася бурхливою: адже незаперечні досягнення ООН і в консолідації народів, і в налагодженні миру та злагоди, і в соціяльно-економічній допомозі народам, і в захисті прав людини. Однак і сьогодні світ, як на вулкані: не стихають війни в Европі, Азії, Африці, постійно спалахують етнічні, конфесійні, економічні конфлікти. Росія сьогодні на очах ООН здійснює ґеноцид в Чечні.

Делегати Індії, Німеччини, Англії та багатьох інших країн виявили зацікавлення у піднесенні ролі ООН, а тим самим і всіх ланок СЛДС. Не один раз брав слово представник Чечні, закликаючи до справедливости.

І все ж є підстави відзначити особливо активну ролю України.

Почалася сесія виступом постійного представника України в ООН Анатолія Зленка. Його доповідь справила глибоке враження логічним і одночас змістовим викладом інформації про стан справ в Україні, напрямки її розвитку, проблеми, зумовлені і спадщиною імперії, політичною, соціяльно-економічною, міжконфесійною ситуацією.

На жаль, досі світ знає про Україну мало. Тому доречним виявилися тексти (роздані делегатам), підготовлені Р. Гром'яком: „Україна держава", Л. Лук'яненком: „Україна в ООН", П. Кононенком: „Україна: проблеми державотворення", „Українці: хто ми, які ми, чого ми варті". У них висвітлюється ґенезу народу, його драматичну і славну історію, культурні, духові здобутки світового рівня, проблеми розвитку, ролю і міжнародних зв'язках.

Надзвичайно важливою була роля у дискусіях з приводу подій на всіх континентах землі, зокрема: в Росії, колишній Югославії, в арабському світі, країнах Азії і Африки.

На жаль, керівництво і ООН, і СЛСД тільки спостерігає, як розвиваються окремі конфлікти, а щодо Росії виявляє нічим не виправдану поблажливість.

Л. Лук'яненко і С. Стецько рішуче засудили тероризм і ґеноцид імперських народів, показали моральну злочинність воєн багаточисельних держав з малочисельними народами.

Українська делегація подала проєкт резолюції, яка засуджує протичеченську агресію і це знайшло схвалення як екзекутиви СЛСД, так і делегатів багатьох країн.

Голос України на цій сесії був розважним і аргументованим, і це сприяло утвердженню її конструктивної ролі у міжнародному житті.

Українські делегати з метрополії і діяспори ухвалили створити єдину всеукраїнську ланку СЛСД з центром в Києві.

Н.Н.

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо сердечну подяку д-рові АНДРІЄВІ ЛЕВИЦЬКОМУ, знаменитому очному хірургові в Чикаго, Ілл., який виявив стільки зрозуміння для нашого племінника, Романа, що приїхав на коротко відвідати нас зі Львова.

Йому трапився з оком нещасливий випадок, була загроза втрати зору в одному оці, а не було жодного лікарського забезпечення.

Д-р А. Левицький негайно поспішив зі своїм високо фаховим знанням і безінтересовно лікуючи, то в лікарні, то в приватній кліниці, врятував Романові око, за що він безмежно вдячний.

Наше суспільство може гордитись, що має високо кваліфікованих спеціялістів з великим гуманним почуттям, які вміють прийти з поміччю ближньому.

Сердечне Спасибі!

ЗИНОВІЯ і РОМАН БІГУНИ
з Чикаго

Владика В. Лостен відвідає Гантер

Гантер, Н. Й. — В неділю, 27-го серпня, відвідає тут українську католицьку церкву-пам'ятник св. Івана Хрестителя Єпископ УКЦ Василь Лостен, щоб взяти участь в урочистому посвяченні пропам'ятної плити, що встановлена у пам'ять борців за волю і незалежність України, в честь яких і встановлена церква у Гантері.

З цієї нагоди Владика, В. Лостен відслужить Архиєрейську Службу Божу і Панахиду за всіх полеглих.

Церковний комітет гантерської громади закликає усіх комбатантів, колишніх вояків Другої Дивізії УНА і вояків УПА взяти участь у тому святкуванні зі своїми прапорами, а усіх колишніх і теперішніх любителів Гантеру запрошує відвідати в цей святковий день церкву-пам'ятник і тим причинитися до піднесення урочистости.

СУМ в Америці приготовляється до 44-го Маніфестаційного здвигу

Ню Йорк. — Крайова Управа Спілки Української Молоді в Америці приготовляється до 44-го Всеамериканського Маніфестаційного Здвигу, який відбудеться в ювілейному 70-му році СУМ під гаслом „Дороги ім'ям Спілки Української Молоді".

Здвиг відбудеться на оселі СУМ в Елленвіллі, Н. Й., від 2-4-го вересня ц. р. Командантом здвигу є Ігор Длябога. Офіційне відкриття відбудеться у суботу, 2-го вересня, о год. 10-ій рано.

Цьогорічний здвиг відзначатиме 4-ту річницю проголошення незалежности України, 70-ту річницю створення Спілки Української Молоді, 65-ту річницю Харківського Процесу СВУ-СУМ, 60-ту річницю розстріляного відродження, 45-ту річницю героїчної смерти ген.-хор. Тараса Чупринки-Романа Шухевича, головнокомандуючого УПА, 10-ту річницю замордування на Сибірі Василя Стуса, 75-ту річницю створення Української Військової Організації, 25-ту річницю замордування Алли Горської, 135-ту річницю появи першого повного „Кобзаря" Тараса Шевченка.

У програмі здвигу передбачається змагання копаного м'яча й відбиванки, мистецькі концерти, товариські зустрічі та забави.

Традиційна маніфестаційна частина здвигу відбудеться у неділю, 4-го вересня, о год. 12 полудня. Головним доповідачем буде Аскольд Лозинський, колишній голова Крайової Управи СУМ в Америці й сьогоднішній президент УККА.

У мистецькій програмі виступатимуть танцювальний ансамбль „Україна" з Осередку СУМ в Чикаго під мистецьким керівництвом Евгена Літвінова та оркестра „Батурин" з Осередку СУМ в Торонто під мистецьким керівництвом Ореста Брездена. КУ СУМ і команда здвигу ще запросили до участи у здвизі музичний ансамбль з України „Черкаські козаки". Також виступлять учасники виховно-мистецького табору і сумівські мистецькі гуртки.

Протилежно до попередньої практики, в неділю, 3-го вересня, відбудеться о год. 9-ій ранку лише одна збірка по осередках на новому юнацькому таборі одночасно і один вимарш на Богослуження і маніфестаційну програму. Команда здвигу просить всіх учасників — від сеньйорів до сумене — на час зголоситися в одностроях і з прапорами до нового табору на збірку.

Вступ на оселю на час здвигу є 10 дол. для дорослих, а в неділю 5 дол. Паркування — 5 дол. Вступ для юнацтва й молоді до 17-го року життя — безплатний.

Забави, до звуків „Бурлаки", „Чарівні очі", „Червона рута" і „На здоров'я" відбудеться у п'ятницю, суботу і неділю.

Українці Кракова

Післявоєнне зорганізоване життя української громади в Кракові почалося в 1957 році. До того часу офіційна пропаганда твердила, що в Польщі нема жодних національних меншин, що Польща — це одноціла, однонаціональна Польська Народна Республіка. Щойно 1957 року, в часі „відлиги" (Гомулка) показалося, що в Польщі є кілька іннонаціональних груп, є білоруси, німці, цигани, чехи та словаки і найчисленніша група наша, українська — до 400,000. Точних даних про кількість нашої групи не можна подати, бо аж по сьогоднішній день не було перепису населення з рубрикою „національність". Після горезвісної „Акції Вісла" українське населення Польщі вивезено на західні та північні землі Польщі, де воно було порозміщуване в різних місцевостях по кілька чи кільканадцять осіб.

В 1957 році постало Українське Суспільно-Культурне Товариство. Краківський гурток — це перший гурток в Польщі. Тут постав перший художній гурт, в якому виступало 16-20 аматорів-солістів, котрий ще в році 1957 виїздив на західні та північні землі Польщі, де розсіяним в тих сторонах приніс вперше від закінчення війни рідне слово, пісню та танець. Був це монтаж з опери „Запорожець за Дунаєм".

Від початку свого існування гурток боровся, робив старання, щоб дістати якесь приміщення на домівку. Вдалося це щойно в 1977 році.

Але це приміщення на домівку не надавалося (вологість, щурі), по невтомних стараннях ми дістали гарне приміщення в середмісті. В наслідок різного рода адміністративних змін ми знову мусіли перенестися, цим разом ми дістали велике приміщення, яке було дуже запущене. Після майже генерального ремонту, силами таки наших членів, сьогодні домівка є чи не найкращою домівкою ОУП в Польщі, з великим смаком прибрана зразками нашого народного мистецтва: вишивки, кераміка, строї тощо. В кожному разі, хто до нас зайде, відразу побачить, що прийшов до української домівки.

Р. Андрухович з подарунком

Організуємо різні імпрези, які мають на меті утримати, як ми це називаємо „українскість" нашої громади. Організуємо різного рода концерти з участю артистів з України, зустрічі з цікавими людьми, прогульки, наприклад, по Лемківській землі, по Бойківщині, Перемишлині, були і у Львові на перепохоронені Патріярха Сліпого, а також вітали ми у Львові Владику Любачівського по його приїзді до Львова. Ведемо навчання дітей рідної мови. Маємо дуже тісні зв'язки з нашою грекокатолицького парофією, наші члени активно включаються в боротьбу за віддання нам церкви св. Норберта. Гурток від початку його існування очолювали: Сивіцький, знаний передвоєнний діяч львівської „України" та „Сокола-Батька", Омелян Верхола, а тепер від кільканадцяти років Роман Андрухович, родом зі Станислава (Івано-Франківське). З інших чільних діячів краківського гуртка треба згадати Вішку, Михайла та Марію Шлятів, Парія, Карп'яка, Долішного, Качмара та інших.

За свою 32-літню працю для української громади Кракова з нагоди свого 80-ліття теперішній голова краківського гуртка Р. Андрухович був відзначений грамотами від міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка, амбасадора України в Польщі Сардачука, Головної управи ОУП, був прийнятий посадником Кракова Ляссотою, який вручив йому букет квітів, грамоту від міста Кракова — артистично виконаний герб Кракова.

Н. Н.

Відкритий лист...

(Закінчення зі стор. 2)

Післямова до листа

Цей лист 14-го серпня 1995 року о другій-третій годині за київським часом я марно старався переслати факсом до редакції київських газет „Молодь України", „Україна Молода", „Час /Тайм", „Вечірній Київ". Телефони й факси цих редакцій заблоковано. У телефоні чути сигнали, але ніхто не підносить слухавки. Те саме і з приватними телефонами. Нарешті, я зателефонував до американського громадянина у Києві: його телефон не заблоковано (американець!), але під час передачі тексту лінію розірвано. Отже, якісь таємні сили в Києві перешкоджать вступові України до Ради Европи. Перешкодження вільному обміні інформації є відвертим порушенням найдорожчих міжнародних правових актів, у тому числі й Гельсінських угод. Цікаво, що з цього приводу можуть сказати перші особи України.

С. Караванський

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ
довголітнього політичного в'язня
о. ВАСИЛЯ РОМАНЮКА
Святішого Патріярха Володимира
СОБОРНА ПАНАХИДА і ЖАЛОБНЕ ЗІБРАННЯ

відбудуться в **середу 23-го серпня** 1995 р. о год. 7-ій веч. в Українському Культурному Центрі.
Запрошуємо українську громаду Дітройту й околиць до численної участи.

Єпископ ОЛЕКСАНДЕР
свящ. В. Ковальчук

Парафіяльна Рада УАПЦеркви
Св. Ап. Андрія в Дітройті, Миш.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА" в Ню Йорку
ділиться зі своїми членами та цілою українською громадою сумною вісткою, що 18-го липня 1995-го року в Ню Йорку упокоївся в Бозі на 84-му році життя

СВ. П.
АНТІН ШУМЕЙКО
великий приятель хору „Думка"

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відслужено 21-го липня 1995-го року, а тлінні останки спочили на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечаленій родині покійного складаємо глибокі співчуття.
Вічна йому пам'ять!

УПРАВА І ЧЛЕНИ ХОРУ „ДУМКА"

Ділимося сумною вісткою що 18-го серпня 1995 р. з волі всевишнього на 75 році трудового життя по тяжкій недузі відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ.

бл.п.
ГРИГОРІЙ ЦЕБРІЙ
народжений 25-го серпня 1920 р. в селі Красна в Україні.

ПАНАХИДА неділя 20-го та понеділок 21-го серпня 1995, о год. 7:30 веч. в заведенні Петра Яреми при 129 E. 7th Street, New York.

ПОХОРОН відбудеться 22-го серпня о год. 9-ій рано в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар св. Духа в Гемптонбургу Н.Й.

Горем прибиті:
дружина — ДОРА
дочки — ЛЕСЯ ЦЕБРІЙ
— ХРИСТЯ ЦЕБРІЙ РІЗО з мужем ТОНІ
внуки — АНДРІЙКО, ХРИСТОФОР, СТЕФАН
шваґер — ВОЛОДИМИР РІЗНИК з дружиною ПАВЛИНОЮ та родина в Україні.

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановано такі турніри:
2-4-го вересня — Мистецтва УСЦАК
16-17-го вересня — Клюбові першенства КЛК

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 415-го Відділу

З днем 1-го вересня, 1995 року 415-ий Відділ злучиться з Відділом 461-им, якого секретарем є:

МИРОН ГРОХ

Просимо членів 415-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 461-го Відділу на адресу:
Mr. Myron Groch, 16 Kevin Drive, Fonthill, Ontario, Canada LOS 1E4. **Tel.: (905) 892-4336**

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 476-го Відділу

З днем 1-го вересня, 1995 року 476-ий Відділ злучиться з Відділом 88-им, якого секретарем є:

СТЕФАНІЯ ГАВРИЛЮК

Просимо членів 476-го Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 88-го Відділу на адресу:
Mrs. Stephanie Hawryluk
P.O. Box 174
53 Michael Drive
Cottekill, NY. 12419
(914) 687-7033

ТІЛЬКИ ОДИН ДЕНЬ ПІСЛЯ свого проголошення, що він не кандидуватиме на четверту каденцію до Сенату ЗСА, Билл Бредлі, демократ з Ню Джерзі, минулого четверга, 17-го серпня, підтвердив чутки про те, що він роздумує над можливістю вступити як незалежний кандидат у президентські вибори 1996 року. Він відразу зазначив, що це тільки можливості, бо справді жодних конкретних плянів щодо своєї майбутньої політичної кар'єри не має. Б.Бредлі також сказав, що не виступатиме проти президента Билла Клінтона у передвиборах Демократичної партії. Такі коментарі цього шанованого сенатора дають дещо до думання політичним аналітикам, які не можуть вирішити чи таке його поступовання є зумовлене бажанням висказати свої незадоволення, чи направду позмагатися 1996 року за місце у Білому Домі.

СЕН. РОБЕРТ ДОЛ, провідник сенатської більшости, звернувся до Адміністрації президента Билла Клінтона, щоб вона відкликала свої найновіші пляни для розв'язки балканської проблеми, бо на його думку цей плян є „ розв'язкою тільки на коротку мету“. Він також уважає, що пропонований плян перерисувати карту Боснії та зняти економічні санкції з Юґославії в заміну за визнання Боснії, Хорватії і Македонії є надто щедрою пропозицією для сербського президента Слободана Мілошевіча. Сенатор Дол уважає, що це знову буде завчасна винагорода С. Мілошевічові за його обіцянки, але на за його дії.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Туреччини Тансу Чіллер остерегла владу Савдійської Арабії, що коли в тій країні станеться нові випадки смертної кари для турецьких громадян, то Туреччина вдасться до відповідних засобів, а передусім вишле з Анкари савдійського амбасадора. Як уже повідомлялося, в Ер-Ріяді, савдійській столиці, цими днями страчено чотирьох турків, звинувачених у торгівлі наркотиками. Подібного вироку чекають ще 40 турків, які сидять в тюрмах Савдійської Арабії. Згідно з даними Міжнародної амнестії, від початку цього року савдійський суд засудив на кару смерти 142 особи. Офіційна газета в Ер-Ріяді „Аль-Аум“ пише, що „не може бути й мови про помилування, бо закони стосуються як громадян, так і чужинців“. Газета стверджує, що „савдійське правосуддя є для всього світу взірцем для наслідування“.

В пам'ть І. Горбачевського

В суботу, 24-го червня ц. р., о год. 10-ій вранці в Тернополі на будинку Медичного Інституту ім. Івана Горбачевського відкрито пропам'ятну таблицю з погруддям відомого на Заході, але промовчуваного в підсовєтській Україні, вченого світової слави біолога Івана Горбачевського.

Акту відслонення доконав ректор Медичного Інституту, який привітавши академічний колектив і студентів інституту, підкреслив велич постаті цього вченого, першого міністра здоров'я Австро-Угорщини, ректора Карлового університету у Празі тощо.

З короткою інформацією про. І Горбачевського виступив один із професорів, який, між іншим, заявив, що ще три роки тому, коли обговорювалось питання чи присвоїти прізвище І. Горбачевського Медичному Інститутові, знайшлися професори, які голосували проти, хоча це вже було після проголошення незалежности України. Цікаво власне, що ті професори, як і решта тернопільців, ще й досі терплять А. Пушкіна на почесному місці в центрі Тернополя, дарма, що він не тільки нічого спільного з Україною не мав, але ще і був російським шовіністом.

Крім ректора і професора Медичного Інституту до слова був запрошений член Президії Світового Конґресу Українців д-р Василя Верига, присутній на той час у Тернополі. Він привітав зібраних від Президії Секретаріяту Світового Конґресу Українців, а зокрема від його президента д-ра Дмитра Ціпивника, якого рід походить з Тернопільської области. Д-р В. Верига, вітаючи визнання вченого І. Горбачевського, підкреслив, що після століть замовчування українських учених, або присвоювання їх панівним націям настав час, щоб українські вчені різних ділянок науки відгребували співвітчизників-учених зі світовим ім'ям як Горбачевський, Остроградський, Пулюй та інші, щоб доказати світові, що вони були синами поневоленого українського народу, а не народів-окупантів — поляків росіян, румунів тощо.

Власне за ними повинні впімнутися сучасні українські науковці.

Відкриття пропам'ятної таблиці закінчено національним гимном. З коротким словом виступив також голова обласної Спілки Письменників України Петро Тимочко та Ігор Ґерета, тернопільський мистецтвознавець.

Н. Н.

МИХАЙЛО, А НЕ ЮРІЙ

У дописі „З'їзд лікарів на Союзівці" („Свобода", ч. 137 з 21-го липня) у шостому рядку згори в четвертій колонці слід читати „Михайло Цегельський". — Ред.

✻ REAL ESTATE ✻

✻ ПОСЛУГИ ✻

✻ ПРАЦЯ ✻

✻ РОЗШУКИ ✻

Сестра МАРІЯ ФОСТИК, пошукує свого брата **ІЛЬКА КРУПЯКА** з села Хутилюб, м. Любачів, правдоподібно перебуває в Канаді. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати на нижче подану адресу: Semen Hasiak
530 Kentucky
St. Joseph, Mo. 64504-1408.

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻